



Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeberg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 9 juli 2010

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 42.050/II/N
LR/MM

Ter zitting van 25 juni 2010 heeft de Nederlandse afdeling van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) een klacht tegen uw gemeentebestuur onderzocht. Klachtindiener verwijst naar het Canvasprogramma “Panorama” van de VRT van 4 april 2010 waarin volgens hem te horen is dat een personeelslid van de gemeente Meise (dienst bevolking) tijdens de uitoefening van zijn ambt een bezoeker in het Frans aanspreekt. Hij acht dit strijdig met artikel 12 van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT).

*
* *

Om bijkomende toelichting verzocht, antwoordt U het volgende:

“Een persoon meldde zich aan aan een loket van onze dienst bevolking. De persoon, die zijn identiteit op geen enkel ogenblik heeft kenbaar gemaakt, stelde in de Franse taal dat hij inlichtingen wenste over de te vervullen formaliteiten om een nieuwe inschrijving in de gemeente te bekomen; hij verklaarde afkomstig te zijn van Brussel. Het personeelslid heeft in het Nederlands de persoon gewezen op de verplichting om de Nederlandse taal te spreken; zoals ook blijkt uit de televisieuitzending heeft het personeelslid hierbij gewezen naar de mededeling die aan het loket hangt en waar de inwoners opmerkzaam gemaakt worden op de taalwetgeving. De persoon bleef echter volhouden de Nederlandse taal niet te kennen, waarop het personeelslid uiteindelijk – als het ware genoodzaakt door de omstandigheden – is overgeschakeld naar het Frans. Het betrokken personeelslid liet ons wel opmerken dat slechts een fractie van het gesprek werd uitgezonden in de televisiereportage: zij heeft langer in het Nederlands de uitleg gegeven maar een deel van het gesprek werd blijkbaar door de makers van het programma weggeknipt. Het gemeentebestuur betreurt dan ook ten zeerste de handelswijze van deze programmamakers.

Het gemeentepersoneel heeft de uitdrukkelijke instructie om in de dienstbetrekkingen de Nederlandse taal te hanteren en houdt zich daar ook in de regel aan. Aan de balies hangt een mededeling (in vier talen) waarbij de gebruikers gevraagd wordt, indien ze geen Nederlands spreken, zich te laten bijstaan. Een kopij van deze nota zal u in bijlage willen treffen.

Naar aanleiding van de televisiereportage, werd door het gemeenteraadslid dat bij u klacht indiende, een punt geagendeerd op de gemeenteraad van 29 april 2010. Met algemeenheid van stemmen werd goedgekeurd dat het personeel nogmaals zou gewezen worden op artikel 12 van de Wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken. Een nota aan alle personeelsleden zal dan ook eerstdaags opgesteld en verspreid worden.”

*
* *

De administratieve diensten van de VCT hebben de Panoramareportage van 4 april 2010 herbekeken op de website www.deredactie.be van de VRT. Een gedeelte van de reportage is gewijd aan de reacties van het personeel van Nederlandstalige gemeenten rond Brussel die worden geconfronteerd met Frans sprekende personen. De reportagemakers melden in de begeleidende commentaar dat zij tien Nederlandstalige gemeenten rond Brussel (buiten de randgemeenten) hebben bezocht. Met uitzondering van de gemeente Dilbeek, waarvan de burgemeester in beeld wordt geïnterviewd, wordt geen enkele gemeente met naam vernoemd. De reportagemakers tonen beelden van enkele bezochte gemeentehuizen, waarbij steeds dezelfde persoon zich bij de dienst bevolking aanmeldt en in het Frans vraagt wat hem te doen staat om een inschrijving in de gemeente te bekomen. De beelden zijn opgenomen volgens de methode van de verborgen camera. De personeelsleden van de gemeenten die in het programma getoond worden, zijn niet herkenbaar en ook hun stem is onherkenbaar gemaakt.

Niettegenstaande deze bijzondere reportagemethode en zonder dat een naam van een gemeente werd genoemd, heeft de klachtindiener in het programma vanaf minuut 28.42 tot minuut 29.34 blijkbaar toch de gangen van het gemeentehuis en de bevolkingsdienst van Meise herkend.

Tijdens vermelde tijdspanne speelde dezelfde bezoeker hetzelfde spel dat hij volgens de beelden en de commentaar in diverse andere gemeentehuizen speelde: hij vroeg in het Frans inlichtingen over een inschrijving in de gemeente. Het personeelslid (tijdens die kwestieuze minuut blijkbaar deze van de bevolkingsdienst van Meise) sprak hem in het Nederlands aan en wees op de viertalige mededeling aan het loket (gevoegd bij uw standpunt) waarbij gevraagd wordt dat wie een beroep doet op de diensten van een Nederlandstalige gemeente (zoals Meise) en zelf geen Nederlands spreekt, zich laat vergezellen door een persoon die wel het Nederlands beheerst, zodat hij vlot kan worden geholpen. Dit hielp blijkbaar niet. De bezoeker bleef in het Frans doorgaan, met nog wat Nederlandstalige reacties van het personeelslid. Deze vroeg op een bepaald moment aan de bezoeker vanwaar hij kwam, waarop deze antwoordde: “de Bruxelles”. Kort nadien schakelde het personeelslid over op het Frans.

Luidens artikel 12 van de SWT gebruikt iedere plaatselijke dienst die in het Nederlandse, het Franse of het Duitse taalgebied is gevestigd uitsluitend de taal van zijn gebied voor zijn betrekkingen met particulieren, onverminderd de mogelijkheid die hem gelaten wordt aan de particulieren, die gevestigd zijn in een ander taalgebied te antwoorden in de taal waarvan de betrokkenen zich bedienen.

De gemeente Meise en zijn personeelsleden gebruiken derhalve principieel uitsluitend het Nederlands in hun betrekkingen met particulieren. Volgens artikel 12 SWT kunnen zij wel een particulier uit een ander taalgebied antwoorden in de taal die deze gebruikt. In casu had de bezoeker uitdrukkelijk vermeld dat hij “ de Bruxelles” was. Het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad is één van de vier taalgebieden van dit land en derhalve “een ander taalgebied” in de zin van artikel 12. Een personeelslid van een gemeente uit het Nederlandse taalgebied kan antwoorden in de taal gebruikt door een particulier uit Brussel-Hoofdstad (of door een particulier uit het Franse of het Duitse taalgebied). Tegenover een particulier uit het Nederlandse taalgebied heeft hij die mogelijkheid in geen geval.

Op basis van wat voorafgaat is de Nederlandse afdeling van de VCT dan ook van oordeel dat de klacht ontvankelijk, maar niet gegrond is.

Een afschrift van dit advies wordt aan de klachtindiener gestuurd.